

Совяни и въ самия градъ Корча,¹⁾ а сега изцѣло български сж само голѣмитѣ села Бобошица и Дрѣново. Подобенъ на Али-паша е билъ и Мустафа-паша Шкодренски отъ първата половина на XIX в. Той заграбилъ отъ турцитѣ земитѣ до самия Вардаръ. Съ голѣма мжка централната властъ сполучила да отбие грабителскитѣ походи на албанцитѣ. Българското население обаче пострадало много, и въ западна Македония се появили албански селища, напр. въ Прѣспа, въ Битолско, Прилѣпско. Най-нови бѣха нападенията на албанцитѣ въ Дебърско и грабеното на стадата и имотитѣ на българитѣ. Тия албанско-мохамедански насилия принудиха много български крайща да се изселятъ и на мѣстото имъ да се явятъ албански малки или голѣми купчини, както между Кичево и Гостиваръ, по източнитѣ склонове на Шаръ-планина въ Тетовско. Албанцитѣ държатъ дервента отъ Скопѣе за Тетово, както и долината на Вардара западно отъ Скопѣе. Друга група е слѣзла дори до самия Вардаръ южно отъ Скопѣе, срѣщу устието на Пчиня. Скопска Църна-гора, особено сѣверо-източниятъ ѝ дѣлъ е цѣлъ албански. Повечето отъ скопскитѣ албански селища датувамъ отъ врѣме на турско-австрийската война 1689 г., когато християнското население отъ тоя край се изсели въ Австрия.

Албанцитѣ, бидейки лишени отъ книжнина и закрѣпнало национално съзнание, лесно се поддаватъ на чуждо влияние, когато попаднатъ въ друга срѣда. Ето защо въ градоветѣ албанцитѣ миваватъ за турци, за гърци или българи, споредъ вѣрата си; тѣ бързо губятъ и езика си. Битолскитѣ, охридскитѣ, стружкитѣ, скопскитѣ, гостиварскитѣ и пр. турски жители се състоятъ главно отъ албанци. Албанскитѣ християнски сѣмейства, попаднали въ грѣцки или български градове и села, бързо се прѣтопаятъ въ гърци и българи. Числено албанцитѣ въ Македония държеха до 1912 г. видно мѣсто; тѣ броеха около 184,000 души. Прѣзъ Балканската война обаче тѣхното число намалѣ значително: много албански села бѣха опожарени и населението имъ избито.²⁾

¹⁾ Въ Корча има българи въ двѣ махали, но сж двуезични: по край майчиния си български езикъ говорятъ и албански. Прѣзъ 1888 г. тѣ си бѣха отворили българско училище съ 40 ученика и единъ учителъ, но училището не можа да вирѣе, понеже патриаршеската властъ сполучи да го закрие.

²⁾ Така, въ Битолския и Скопски вилаети пострадаха изцѣло или отчасти слѣднитѣ села и тѣхното население: Мургащъ, Суходолъ, Прибилци,